

Organisatie van de politiek?

Marije van den Berg en Brechtje Kessener

De Ambachtsschool pakt uit!



1

EVEN VOORSTELLEN: MARIJE VAN DEN BERG



**Onderzoek, advies en spreker; Democratie in uitvoering
Lid Ambachtsschool voor organiseren en veranderen**

Auteur:

**De beleidsbubbel, en hoe we die liefdevol leeg laten lopen
Stop. Stopstrategie voor organisaties**

www.democratieinuitvoering.nl

06 46 74 19 03

marije@democratieinuitvoering.nl

De Ambachtsschool pakt uit!

2



EVEN VOORSTELLEN: BRECHTJE KESSENER



Zelfstandig organisatieadviseur; Organisatie Ontwerp & Ontwikkeling
Lid Ambachtsschool voor organiseren en veranderen
Associate Sioo

Auteur:

Meer dan de som der delen. Systeemdenkers over organiseren en veranderen

Je zal er maar werken. Organiseren begrijpen, organisaties ontwerpen

www.brechtjekessener.nl

brechtje@brechtjekessener.nl

+31 6 38 18 83 00

De Ambachtsschool pakt uit!

3



AGENDA

Welkom en voorstellen

Voorbeeld organisatie van de politiek: Perspectiefnota Noordwijk

Inleiding en pleidooi over wijze van organiseren

- Gemeenschapsgericht
- Bewust en coherent organiseren

Discussie en ontwerp betere organisatie

Afronding

De Ambachtsschool pakt uit!

4

Na drie avonden chaos over de financiën is Noordwijk weer terug bij af: raad stemt zijn eigen toekomstplaatje weg



Dinsdagavond boog de raad zich voor de derde keer over het financiële toekomstplaatje van de gemeente, de **Perspectiefnota**. In dat stuk heeft het college een grote hoeveelheid maatregelen verzameld om het huishoudboekje van Noordwijk de komende jaren op orde te houden. Het college verwacht in de rode cijfers te duiken door enkele financiële veranderingen van het Rijk. **Met een flink aantal kleinere of grotere bezuinigingen hopen B en W na 2025 weer zwarte cijfers te schrijven.**

Vrijwel alle partijen in de raad dienden aan het begin van de zomer pakketten met voorstellen in om maatregelen uit te sluiten of te verminderen. In de meeste daarvan gaven ze aan hoe Noordwijk de extra tekorten die dat opleverde, weer kon opvangen. Alles bij elkaar gaf dat een flinke puzzel. Veel voorstellen leken op elkaar, maar toch ook weer niet helemaal. De raad maakte de puzzel vervolgens nog ingewikkelder door **alle wijzigingsvoorstellen én alle manieren om die plannen te betalen, apart en stuk voor stuk in stemming te brengen.**

De Noordwijkse politici moesten zich daardoor buigen over niet minder dan **vijftig verschillende voorstellen**: van het schrappen van de nieuweradzaal in Noordwijk tot bezuinigingen op het schoonmaken van het strand, en van een ander maaibeeld tot het schrappen van de bijdrage aan het Thuishuis. Omdat alle pakketten uit elkaar waren getrokken, was het lastig om te bepalen of kosten en baten nog in de pas liepen.

De chaos nam nog verder toe toen tijdens een van de vele stemmingen **precies evenveel raadsleden voor als tegen een plan bleken.** Volgens de regels stopt de vergadering dan automatisch, waarna de raad er in een volgende vergadering opnieuw over moet stemmen. Maar die was vanwege het zomerreces pas **twee maanden later** - dinsdag dus.

Tijdens deze nieuwe raadsvergadering werkten de politici zich eerst nog trouw door een rijtje met overgebleven wijzigingsvoorstellen. Tot de Perspectiefnota zelf eindelijk aan de orde kwam. Met een tamelijk overweldigende meerderheid - zeven tegen zestien - **gooiden de raad het stuk, met alle veranderingen die ze de vorige vergaderingen erin hadden aangebracht, in de prullenbak.**

De redenen daarvoor waren nogal uiteenlopend. De VVD vond dat de raadsleden met al hun wijzigingsvoorstellen de gemeente met forse verliezen zouden opzadelen. Dat deed ook het CDA, die erbij aantekende dat het college door de voorstellen geen ruimte had om de problemen op te lossen. PvdA was tegen omdat de teruggave van de ozb van ruim een miljoen was geschrapt. PUUR omdat de gemeente veel te hard in het sociale domein dreigde te snijden en GroenLinks omdat het teleurgesteld was over het hele proces, dat de fractie 'niet professioneel' noemde. PvdA en D66 stemden voor, maar niet van harte. „Liever dit dan dat we teruggaan naar de originele Perspectiefnota”, zei PvdA-fractievoorzitter Rommie van Dokkum.

Helaas voor haar is dat nu precies wat er gaat gebeuren, zo bleek uit de woorden van wethouder financiën Roberto ter Hark. „De komende weken rondt de begroting voor volgend jaar af. Daarbij **nemen we de oorspronkelijke Perspectiefnota als uitgangspunt. Ook al is die niet aangenomen.** Het is het enige wat we hebben. We moeten een begroting en een financieel vooruitzicht hebben die reëel en structureel zijn. En daar werken we aan”, zei hij na afloop van de vergadering.

Hij wil niet vooruitlopen op de mogelijkheid dat de gemeenteraad bij de behandeling van de begroting opnieuw een wagonlading aan wijzigingen op de plannen loslaat. „Ik hoop alleen wel dat de raad dan met integrale voorstellen komt, dus met een dekking erbij.”

De Ambachtsschool pakt uit!

5

KERNVRAGEN:

Versterkt deze manier van organiseren van de (bespreking van de) bezuinigingen de gemeenschap?

Wij denken van niet...

Maar hoe dan wel?

Hoe zouden we (de bespreking van de) bezuinigingen beter kunnen organiseren?



Versterkt dit de gemeenschap?

De Ambachtsschool pakt uit!

6

INLEIDING EN PLEIDOOI OVER ORGANISEREN: GEMEENSCHAPSGERICHT



**‘Whatever the problem,
community is the answer’**

Margaret Wheatley

De Ambachtsschool pakt uit!

7



**De beleidsbubbel leger,
de gemeenschap sterker**



De Ambachtsschool pakt uit!

8



Werken als de hele kip

9



Breng **allereerst** vanuit het perspectief van bewoners en beheerders in beeld hoe de dingen zitten, gaan en gewaardeerd worden

10



Geen analyses met alleen problemen en tekorten, breng de kansen en kracht in beeld.

11



Lever bewijs voor de **werking** van het huidige beleid in context waarin het zijn werk moet doen (en stel zo nodig uitbreiding of aanpassing voor)

12

Agendeer en politiseer

Zoek het **goede conflict** op en
breng (alleen) het bestuurlijke
gedoe dat daarbij hoort naar de
bestuurders

13

Met je beleid bepaal
je alleen maar het
overheidsgedrag.

(Niet het gedrag van vrije mensen in gemeenschappen.)

14



INLEIDING EN PLEIDOOI OVER ORGANISEREN BEWUST EN COHERENT ORGANISEREN



Elke organisatie heeft een organisatie
Doen en Organiseren van het doen
Organisaties als patroon/ structuur van
organiseer-gewoontes
Doorlopende proces van organiseren leidt tot
organisaties (= momentopname)

De Ambachtsschool pakt uit!

15

GELAAGDHEID VAN ORGANISATIES CONCEPTEN EN MODELLEN OVER



Concepten en modellen als
samenvatting van ervaringen,
helpen om orga's te zien/ bespreken
Lege taal, belang van inkleuren/ concretiseren

Twee soorten ordeningen:

- Taal over de buiten en over binnen de organisatie
- Taal vanuit verschillende brillen/ disciplines

De Ambachtsschool pakt uit!

16



CONCEPTEN EN MODELLEN (DEELSYSTEMEN)



17

DRIE MANIEREN VAN KIJKEN NAAR (ASPECTEN VAN) ORGANISEREN



Levend systeem: 3 typen organisatiepatronen tegelijkertijd:

- Structuur van mensen en middelen (matter; politieke aspect)
- Architectuur: van regel- en realisatieprocessen (process; technische aspect)
- Cultuur van betekenissen en betrekkingen (meaning: sociale aspect)

Concepten en modellen te ordenen naar aspecten
Aspecten beïnvloeden elkaar, deels complementair
Op elk systeemniveau te herkennen

De Ambachtsschool pakt uit!

18

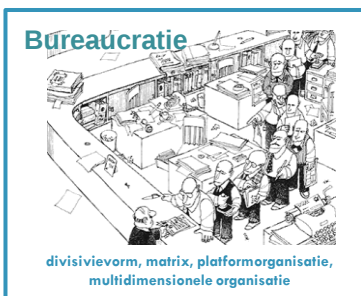
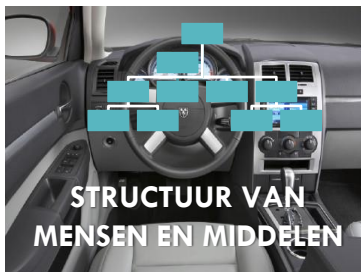


DRIE ASPECTSYSTEMEN VAN ORGANISATIES



19

DRIE ARCHETYPISCHE ORGANISATIE(CONCEPTEN)



20

WERELD/ MENSBEELD, WERKING EN ONTWERPREGELS



De Ambachtsschool pakt uit!

21

ELK ASPECT HERKENBAAR IN ELK DEELSYSTEEM



Baas
Manager
Leider



Afdeling
Team
Gemeenschap



Power
Results
Affiliation



Risico
Variëteit
Ambiguïteit

De Ambachtsschool pakt uit!

22

HUDIGE ORGANISATIE NOORDWIJK



23

UITWISSELING 1-2-4-ALL



Hoe zouden we (de bespreking van de) bezuinigingen beter kunnen organiseren?

- Zodat het de gemeenschap versterkt
- Door een zinvolle verhouding van politiek, technisch en sociaal organiseren

Werkwijze:

1: één minuut individuele reflectie

2: twee minuten uitwisselen in duo's

4: 4 minuten groepsdiscussie in een viertal + 4 minuten maken alternatief ontwerp

All: groepsgesprek

De Ambachtsschool pakt uit!

24